

PARHELION MARIANUM,

MEXICI CONSPICUUM SUBURBIJS.

DISERTATIO INAUGURALIS,

quam ad clepsydram dicebat arenariam, in Archigimnasio Regiae, ac Pontificiae Mexicanæ Minervæ, coram Perillukri Domino Vice-Cancellario, meritissimo Domino Rectore, Sapientissimorum Doctorum Cœtu, sub auspicio humanissimo Mœcenatis amplissimi

R^m. P. M. F. ANTONIJ
DE LA CUEVA,

Maximi Cœnobij Augustiniani actualis Præfus, magna consociante Aureliana Familia, Ordinum Religiosorum, & Equestrium concessu, Baccalaureis, & Scholaribus; Præside Sapientissimo Philosophiae Anteſignano Magistro, Theologo Doctore

D. D. MICHAEL DEL CASTILLO,
METROPOLITANÆ ECCLESIAE PORTORICANARIO:

MEDICINÆ

D^r. D. FRANCISCUS
GONZALEZ, ET AVENDAÑO.

Anatomicæ, & Chyrurgicæ Exedræ Moderator Proprietatem adeptus, Lauream Sophicam Magistralem expediturus; die x. Mensis Auguſti, Anno Dñi MDCLVII. quam dum in lucem Typographicam edit prælaudatus relegentis Patronus,

SACRÆ GUADALUPANÆ
DEI-PARENTI
ITERUM DEVOVET D. O. G.

MEXICI: apud Hæredes Domine Mariæ de Rivera, in viâ publicâ de Empedradillo. Anno diæto MDCLVII.

DISSEMINATIO INAGURALIS

CENSURA D. D. D. CAJETANI

Antonij de Torres, olim Regalis, & Antiquioris S. Ildefonsi Collegij viridi Regia, ac Pontificia Mexicana Academia Vespertinæ Theologiæ Cathedræ Moderatoris, Sanctæ Metropolitanæ Ecclesiæ Præbendati, &c.

Exc^{ME}. Princeps.

CUM nil sit magis ē communi bono, reque publicā literaria, quam præclara ingeniorum monumenta posteriorum memoriæ commendari; tum præfertim illa, quæ cum GUADALUPANÆ Virginis laude, novâque veluti gloriâ conjuncta sunt, interest omnino nostra, quotquot lectissimam istam Mundi plagam incolimus, ne ullâ temporum injuriâ, aut iniquâ oblivione deleantur. Postulat id a nobis pietas in Deiparam conciliatricem bonorum omnium, pro nobis, nostris fortunis, totiusque, qua late patet, amplissimi Regni incolmitate ē Guadalupano colle per vigilibus curis excubantem. Quid enim aliud sospitatrici Virgini invicem nos rependere possimus, nisi ad illius aras vota concipere, preces fun-

fundere, thus adolere, nomen celebrare, laudes conficere, seræque transmittere posteritati, quas aliqui viri docti summo studio, multaque diligentia confecerunt?

Quare meritò optandum est, ut detur publicæ luci amænissima isthæc Oratio ad Aristote-
lis verba lib. 3. Meteorolog. cap. 5. quam singu-
lari, communique plausu exceptam habuit in Mexi-
canâ nostra Academia Doctor D. FRANCISCUS
GONZALEZ, ET AVENDAÑO: cujus ego si virtutem,
probitatem, mores lenissimos: si ingenium, acu-
men, & mentis aciem: si facundiam, ubertatem,
copiam dicendi: si doctrinam, eruditionem, optimarum artium præstantiam: si Medicæ facultatis scientiam omnigenam, qua Mexicanus Hypoc-
rates audire debet apud eos omnes, qui aut illum de facie norint, aut aliquam saltem à longè per-
vagata nominis fama notitiam delibarint: si hæc,
inquam, aliaque oppidò maxima præstantissimi
Viri ornamenta oratione mea complecti vellem,
inutili, herclè, operâ tempus consumerem in con-
firmando re non solùm minimè obscura, sed etiam
meridianâ luce clariore. Sanè Doctissimus Au-
thor, qui toties Medicam eruditionem cum I'ni-
losophiæ, atque eloquentiæ laudé conjunxerat,
omnem illam doctrinæ gazam, suppellectilemque
instructissimam religioni, pietati que in Guadalu-
panam Dei-param sanctiori modo consilio man-
cipavit, nec inani famulatu, aut despicio coe-
git obsequio subservire. Nec profectò erit quod
illum, aut impensi laboris, aut locatæ operæ pæ-
niteat. Nil enim, aut nobis gratius, aut Doctori
nostro accidere potuit jucundius, quam viam hanc
veluti novam stravisse Marianis laudibus, Guadalu-
panumque parhelium dexterrimè ostendisse, ad
speciem Apocaliptici Solis affabre delineatum,

vidisque coloribus expressum. Ovum sanè ovo similius non dixisses, nisi Virgo Apocaliptica stellas duodecim, easdemque in capite; (1) Guadalupana verò sex supra quadraginta per cæruleum peplum miro varietatis ordine dispersas circumferret.

(1)

Apoc. 12. v.
1 & in capi-
te ejus corona
stellar. duo-
decim.

Cæterà autem inficiari non potest Guadalupanam Imaginem Apocalipsoe Solē mad vivum reuulisse, esseque propterea micantissimum illius parhelium: ita tamen, me quidem judice, ut antecellat sexcentis partibus coeleste illud phænomenon, quod materialis Solis veram speciem splendida, sed tamen fallaci imagine mentitur. Notum est enim, atque compertum materialis Solis duo simul parhelia, atque plura itidem duobus multities visa fuisse; (2) Apocaliptici autem unum dumtaxat, & divinā sanè arte venustissimum; nam profectò misericors Deus non fecit taliter omni nationi, (3) dum concessit nobis Guadalupanum miraculum, magnum, immo signum maximum suæ adversum nos immensæ largitatis. Deinde, parhelion veri solis, siqua fides conjecturis, hymen presagiat; (4) Guadalupanum autem portentit nobis lætissimos dies, Ver amænissimum, Thesala Tempe, hortos Alcinoi, & quidquid felix, faustumque esse potest in vita labili, numquam non multis eruminis, atque calamitatibus obnoxia. Tandem parhelium vulgare postquam se in conspectum dedit, vero Sole perseverante, citò fugit, atque evanescit; nostrum verò Guadalupanum post tot sæcula iam elapsa, quibus Sol Apocalipticus in Patmos Insula visus est, planèque ab oculis dispergit,

(2)

Plinius lib.
2. Nat. hist.
c. 31 Trinos
Soles antiqui
sæpius videre
Petrus Gal-
fend in Me-
teorol. Epi-
curi, ubi de
parh tom 1
p 586. Por-
ro testatur
Plin. n plu-
reis simul ad
suū ævū vi-
sos Soleis quā
treis; verum
postremis tē-
poribus obser-
vatis sunt lōgē
plures. Nam
ut prætereā
memorari vi-
sos sex in Po-
lonia Anno
MD XXV.
obser. Schei-
nerius Romæ
anno quidem
MD CXXIX.

quinque, in sequente verò septem (3) Psalm. 147. v. 20. quibus verbis uia est Ecclesia in Officio, & Missa proprijs Virginis Guadalupanae. (4) Cœlius Rhodigin. Lection. Antiq. lib. 24. cap. 14. Hyemem verò li-
quidò præsagiant.

ruit, integrum adhuc, vegetumque post viginti
sex supra ducentos annos in humili ricino fortu-
natissimi Indigenæ impressum perseverat, mansu-
rumque in ævum ultrò confidimus, ac multâ no-
bis meti ipsi fiduciâ pollicemur.

Felices nos, qui istius parhelij eximiâ pul-
chritudine læti perfruimur, dulcissimoque cons-
pectu millies, ac millies delectari possumus. Fe-
lix etiam Author noster, qui tot orationis lumina,
tot amænitatum flores eò contulit sapientè, at-
que utilitè, unde nec flores, nec lumina oratio-
ni suæ deeſſe poterant. Quibus sat, superque di-
ctum existimo, Orationem istam, cum & com-
mendet Virginis gloriam, & de cætero, nec bo-
nis moribus, nec Regijs juribus quidquam detra-
hat, dignissimam profectò esse; quæ prælo, ac lu-
ci publicæ committatur. Sic sentio, salvo melio-
ri. Mexici xvii. Kalend. Octob. ann. MDCCLVII.

*Dr. D. Cajetanus Antonius
de Torres.*

APPROBATIO D. EMMANUELIS

*Garcia de Arellano, quondam Regalis
S. Ildephonsi Collegij alumni, Mexica-
nensis Academiæ Conciliarij, pro eadem
in Philosophia Magistri, & in Saera
Theologia Licentianti, Eloquentiæ Cathe-
dræ Proprij Moderatoris, Mexicanæ S.
Sebastiani Parochiæ animarum Custodis.*

Domine Pro-Archiepiscopo.

LUculentam de Guadalupano Parhe-
lio, Dominationis vestræ Decreto latam
ad me, Orationem, magna animi volupta-
te perlègi: tum quòd lepores, salesque illos, quos
Quintiliani sensu viro gravi dignos existimo, con-
jectos plenâ manu in ipsam invenerim, tum quòd
noverim Authorem acu tetigisse rem illam, quam
olim Vincentius Tosca non satis ab eruditissimis
etiam explicatam indoluit. Ut enim Author Guad-
alupanam Imaginem, delicias nostras, bono in
lumine collocaret, Parhelijs, Solisvè imaginibus
quasi novam lucem impertijt. Quod ita elegantè
præstítit, ut (me dius Fidius) non semel inter le-
gendum Orationis vi animum senserim ferè ad
invidiam usque permotum. Si invidere illi un-
quam possum, cuius ingenium miror, ad omnem
planè artem elimatissimum, cuius adamo cōmita-
tem, cuius eloquium, quantum virum débet, dul-
cissili-

*Quintil. lib.
6. cap. 3.*

*Phil t. 4 tr.
7. c. II. pr.
37.*

cissimum jamdiu magno in pretio habui. Neque unus ego. Habent cordati omnes, quorum nemo est quin colat, quin demiretur. Hinc factum ut cùm ipse in Academiæ nostræ aula pro Mariano Parhelio peroraret, omnes ex omni ordine viri, quos Sapientiæ amor allit, atque eloquentiæ venustas allicit, avidissimè confluxerint, dicentemque ipsum plausu, ac gratulationibus prosequuti fuerint. Herclè, denuo mirati in Medico homine eloquentiam, unàque Physicæ, Matheœsos, Historiæ, Sacrorumque notitiam, ex ijs quasi varijs coloribus effictam Iridem Parhelio venustissimè immersam celebraverunt. Quid interea ego? Plaudentibus plaudere: eò maximè quòd cùm sæpius, quantum fortuna dedit, ex Authoris sermone perfundi voluptate delicium fuerit, antiquius nihil in me est, quām de ipsius laude, & commendatione lætari.

Nunc verò maximè lætor, quòd veram, & quasi natam Authori commendationem ex Orationis ipsius materia venatus sim. Superi me perdunt, nisi in viro isto Apollinis, qui & ipse Sol Sapientum opinione est, Parhelia mihi apparent clarissima. Ecquid enim in Apolline, quo ille caret. Medicus Apollo: & ipse est. Eloquens Apollo, propterea Ismenius: & noster eloquens. Apollo Poëta: Poëta iste. Musis, quod plus est, Præses datus Apollo. Hic etiam Musarum Præses Academiæ nostræ sententiæ factus, dum in publico olim certamine Judex visus est assidere. Imò ubicumque ille assidet verba facturus, videntur Musæ omnes accumbere. Quòd si Gassendum sua non fallit opinio, nempè, nisi in Halone, seu Corona Solis conspicí Parhelia non posse; in nullo aptius Apollinei apparere possunt Parhelijs, quām in Authore isto, qui ob suam in arte Medica singula-

*Cœl. Rhod 1.
16 cap. 19.*

*Plura de his
Cœl. lib. 7. c.
1. & 28. cap.
II.*

*Gass. sec. 1.
memb. 1. lib.*

2 cap. 6.

gularem præstantiam ipsius Corona Apollinis nuncupandus est. Quam meam sententiam non à grè
sibi in animos induxissent duo illi Medicinæ pe-
ritissimi viri, quorum alter Italus, Gallus alter, à
quibus exteris etiam Noster eximias laudes na-
ctus est. Ij enim ipsum cum magnis viris confe-
rendum putarunt in his etiam, quæ Itali serè om-
nes, & Galli Hispanorum, atque Americanorum,
aut ingenia, aut studia putant prætervolare. Nihil
enim noverant præterire Medicum istum, quem
sciebant post adeptam etiam eam famam, quæ, vel
in ætatis flore præ senioribus multis ad honores,
ad Cathedrasque vocatus fuerat, minimè in utram-
que dormire: imo somno multas, libris devoven-
das, horas subripere. Quam & cum Appolline,
Sole que nil quiescente hic appingo similitudinem.
Hæc cum ita sint, ecquod ab ipso expectandum
opus, nisi absolutissimum, ut Oratio ista est, in
qua cùm à labo erroris omnia sunt dissita, tum à
fide ne latum unguem. Digna propterea luce, quia
Sole digna. Ita sentio ad Sancti Sebastiani, deci-
mo quarto Kalend. Octobr. Ann. MDCCLVII.

D. D. Joan-
nes Nicodem.
& Jos. Du-
mont.

*Dr. D. Emmanuel Garcia
de Arellano.*

Siglo sus Doctrinas municio.

De Licentia Superioris Gubernationis.

EXCMUS. D. D. AUGUSTINUS DE AHUMADA,
ET VILLALON, Marchio de las Amarillas, Gentilitius Ca-
merarius cum ingressu Regiae Majestatis, Reginæ Com-
mendator in Ordine Equestri Sancti Jacobi, Regalium Exer-
citium sub Generalis, Pedestrium Hispanorum Militum Pro-
Colonellus, pro re Civili, & Acie Militari Barcinnonæ, & to-
tius suæ Ditionis Gubernator, Cataloniæ ad tempus Generalis
Præfectus, hujus Novæ Hispaniæ Pro-Rex, Gubernator, Dux
Generalis, Senatus Regij, & Cancellariæ Præses Dignissimus,
&c. veniam concessit pro hujus *Dissertationis Editione*, atten-
ta Approbatione D. D. CAJETANI ANTONIJ DE TORRES,
olim Regalis, & Antiquioris S. Ildefonsi Collegij viridi insigni-
ti, in Regia, ac Pontificia Mexicana Academia Vespertinæ
Theologiae Cathedræ Moderatoris, Sanctæ Metropolitanæ
Ecclesiæ Præbendati, &c. ut patet suo Rescripto, dato die
XV. Septembris, Ani MDCCLVII.

Signo Exc^{mi}. Domini munito.

De Licentia Curiae Ecclesiastice Ordinariæ.

PERILLUSTRIS D. D. FRANCISCUS XAVERIUS
GOMEZ DE CERVANTES, Primariæ Sacrorum Canonum
Exhedræ Jubilatus Moderator in Regia, ac Pontificia
Mexicana Universitate, Metropolitanæ Ecclesiæ Canonicatu-
potitus, Synodalis Examinator, Curiae Ecclesiastice Judex
Egregius, Archiepiscopatus Vicarius Generalis, Præfatae Aca-
demia Vice-Cancellarius, &c. suam veniam apperuit pro istius
Dissertationis Editione, habita ratione Approbationis D. D.
EMMANUELIS GARCIA DE ARELLANO, quondam Regalis S.
Ildefonsi Collegij Alumni, Mexicanensis Academiæ Con-
ciliarij, pro eadem in Philosophia Magistri, & in Sacra Theo-
logia Licentiati, &c. ut patet suo Rescripto, dato XX. die
Septembris, Anni Domini MDCCLVII.

Signo suæ Dominationis munito.

BACCALAUREUS D. IGNATIUS
â Segura, mille titulis tibi devinctissi-
mus in gratitudinis signum,
hoc dicat:

EPYGRAMMA.

*V*iderat in Cœlo signum muliebre Joannes,
Cujus Parhelion Mexici in Urbe nitet.
Ut tamen ambo micent, luce, consalve, supremas
Acceptas refert Mexicanus ipsa tibi.
Nam licet & Cœli, & terræ miracula summa;
Efficis ingenio majus utrumque tuo.

EN

EN ALABANZA DEL AUTHOR
su muy fiel, y afecto Amigo el DR.
D. ANDRES DE ALCOZER.

*A quò Parhelio veniunt tam mira colorum ?
Divo crystallus lumine mentis alit.*

NUBE ligera, que à escalar se atreve
La esphera, y afrontada al Sol se explica,
En globos de crystal, que multiplica,
Los rayos juega, que encarcela en nieve:
Aquel oro subtil, que en gyros mueve
De los diafanos exes de luz rica,
A los ojos humanos significa
Con el matiz del vaso en que lo bebe.
Osingular Parhelio el que hoy admiro
En el raro Meteoro de tu Idèa !
Pues los varios colores, que en él miro,
Caracter son en donde el pasmo lea
Aquella luz sublime, cuyo gyro
El vivo es del matiz, que la hermosea.

*DISSERTISSIMUM ADMIRANS OPUS,
quod mirati sunt universi, gratulant Anthori D.
FRANCISCO GONZALEZ, Apollineæ Facultatis
Doctori, Anatomicæ Exhedræ Archario, tanquam si-
bi mille titulis colendissimo, salutat eum, uti Didascalum suum, D. JOSEPHUSTHOMAS A VALLE,
Medicinæ Insula redimitus, ut verus Gonzalezi-
Philos, in amoris, gratitudinisvè These-
ram hoc adpangebat:*

ENCOMIASTICUM CARMEN.

ILLE ego, qui quondam tua promptus jussa colebam,
Nunc agens Plausorem sydera tangere eo.
Me namque alatum magno jam nomine nosco,
Ex quo Discipuli nomen omenque gero.
Te quondam Phœbum magnum Medicina fatetur,
Dissertum credit jam quoque Mercurium;
Nam GUADALUPEA cantans, concessus in umbra,
Efficis ut ros, flos pullulet ore tuo.
Ac alternatim concendant Astra Deorum
Tot radiant Stellæ, quot tæa verba sonant.
Quid mirum! Radiant Stellæ si Sose corusco
Accipiunt lucem, lucido ab ore tuo.
Virgine en in sacra lucet Titaneus ardor,
Nube velut clara Solis Imago Dei
Purpureo sacrum splendens diadematæ corpus
Divinus Titan, quam geminatus eat.
Haud aliter rutilat de te jucundus Apollo,
Dum Solem geminum jam Medicina videt.
Vincis enim Phœbum, cum noctis in umbra,
Ejaculaçs radios, nocte dieque micas.

*HAVIENDOSE APROVECHADO DE LA
Idèa de esta excelente Obra [para desempeñar diverso
assumpto] el P. Pred'. Fr. MANUEL JOSEPH
FERNANDEZ, Augustiniano, produxo en ala-
banza de ella, y de su eloquente Author,
este Castellano.*

EPYGRAMMA.

BIEN puedes (ô GONZALEZ) remontarte
Hasta el Ethereo concavo del Cielo,
Que de AgUILA caudal tu ingenio el vuelo,
Con tu docto Parhelio supo darte:
Vuela pues hasta que por sublimarte
Llegues á estàr en tanto Paralelo,
Que haciendo refraccion, sirvas modelo,
Tù, tu sabio Meteoro, tu bella Arte.
Solo Tù de tì mismo la enseñanza
Me puedes producir, como tan diestro,
Que otro, que Tù, por alta no la alcanza;
Muy poco, á lo que debo, á el fin demuestro
De tu heroyco blasón en la alabanza,
Mas Discípulo soy, si, tu eres Maestro.

Aut

Aut place, aut tace.

DIU MECUM REPUTANS CORAM magnifico vestrum conspectu, quam differendi gratam suscepturus materiam inter tot stagyritæ volumina, qua, si non placidam, lepidam, & curiosam, tediolam minus consarcinarem prelectiunculam, multoties hæsi, quod me tandem verterem nescius, suspensus velut Marsia, & ut Marpesia cautes impensè cogitabundus, unguens arrodens, illius diverbij memor Aristotelici: *Aut place, aut tace.* Quo magis de materiæ opportunitate, in ancipiti, & dubia trutina, vago, & inconstanti ambigebam conatu; eò minus de tutelari tecum disceptabam patrocino exoptando, in quod propensus animus, suoptè sponte, proprio nutu, velut magneticis alliciebatur impulsibus.

Præter patritiam enim propendentiam enclyticam; qua omnes hujus Orbis, & Urbis oriundi, & incolæ, erga Almæ Deigenitricis tenemur Guadalupanæ culmen, lumen, & numen, plurimæ, plusquam congruæ rationes, me efficaciter impulere, ut sub tanti tegminis umbra, atque tutela, ad ipsius, quo potis fuerim ritu, cordicitus dicenda laudamina, sine proponendi textus jactura, tergiverlatione, reticentia, aut sensus extorsione, oratiunculæ, inanis licet, & inconditæ axis, carbo, verteretur, & ordo.

Insita omnium viventium, sed animam præsertim cogitatricem ergastulo corporeo gerentium, propensio, ac velut inviolabilis lex, ut filij parentum, servi dominorum, alumni fo-

ventium, afferant causam, cives Patriam extollant, & quicumque beneficia grata acceperunt justas ubique suis benefactoribus grates, occasione data, rependant: quandoquidem ergo, & humano generi Mater à primævo destinata conceptu, & jure post hæreditario solemniter designata, nostris oris benignissima apprens, nostris parentibus nobis propitior est, quecumque dominis: imò & dominationibus præstantior, nostris sautoribus beneficentior, decet omnino, & nos quæcumque, pro exilitate, ac tenuitate nostra, in medium opera producamus, velut exiguum munusculum, Regiæ sacrum benignitati, in obsequij memoriam, & observantis animi signum reverenter offerre.

Flagrantissimus visceralis amor, quo strenuus meus Me-coenas, mille titulis percolendus, erga sacram fertur iconem huic rei symbolum contulit egregium, stimulos addidit, vires auxit, confirmavit, evexit: qua propter cum tanti molimini apositam tantummodo exquirerem materiam, minimè intratelluris inveniendam gazophilatia, oculis errantibus alto exegi Cœlo lucem, qua quidem exultarem adepta: En in meteorologicorum peripatetica volumina, lumina, limina, elucubrando, evolvendo, rimando, bonis avibus incido, in quorum lib. 3. cap. 5. littera B. de phænomeno à me pro more, & mune-re exponendo, hæc aurea verba profert Aristoteles: *Parhelion autem quum maximè æqualis fuerit aér, & spissus formatur; æqualitas enim speculifacit unum imaginis colorem.*

Ut autem in propositi textus ardua, ac perdiffici ex-planatione optatas tandem possim attingere metas. Tanti numinis munimine fretus concendens in commentationis arenam, mirificè explicare percipio Philosophorum Principem phasma illud, de quo loquitur, egregium, per similitudinem ad icunculam cujusque rei ex adverso positæ ante vitrum hy-drargiratum: namque quodcumque corpus lumine perfusum, dum sua presentia ad superficiem appellit specularem, tersam, & perpolitam luminis resilientia dilucidè reflectens conspicitur.

Undè pro formatione parhelij id ex parte expetitur aëris,

aëris, ut nimirūm æqualis sit, unàque spissus, sive densus: æqualitas enim sine densitate radios striatim trajicere permetteret, neque ipsos reflecteret; lævor verò cum spissitudine quadantenus obscurante conjunctus lumina resilire cogit, ut velut speculum, afabré strūctum, uniformem imaginis cum objecto exhibeat colorem.

Data brevi synopsi venia sit conjecturæ imaginariæ aëris, aquæ, atque loci conditiones quadantenus comparandi: Signum magnum, quod apparuit in Cœlo: *Mulier amicta Sole: Luna sub pedibus ejus: in capite Corona Stellarum duodecim*, ut Apocalypseos refertur 12. Fulgentissimum illud phænomenon, ab Archetipo divinæ erutum mentis, nostræ coruscantis Auroræ Prototipum referens, fælici auspicio, altæ contemplationis lumine visum, delineatum, atque glorio-
so scriptum calamistro, in Insula Patmos, mare intra icarium, terram inter & aquam, aura humecta, aëre æquabili, denso, & nebuloso, ut oris est solenne maritimis: pulcrum verò in no-
stra Patria simulacrum, aëre paludoso, & undabili:

*Frigida quum flebat hyems, cum solis lumina nobis
Clausæ December habet, nubes, vel sèpè recondunt.*

Quibus attentis quis inficiabitur æqualitatem aëris cum aëre, limphæ cum aquis, situs cum loco fore manifestissimam.

Primum illud mirificum luminis æterni portentum, quod transeuntèr, ac progredientèr Aquilina extatica acie es-
set heliotropicè perspiciendum, commonstratum, revelatum, apertum homini impensè litterato, magnificè perdocto, per-
bellè instructo, de rebus divinis calamo præminentि, velut syllabicis penicillis testimonium præbenti: Icon verò cœlestis, delineato signo respondens, homini amusso, rudi, & analpha-
beto, cum apparisset conspicua, constans, adamassim depic-
ta, solidi, & tangibili stramineo paludamento, ipsa sui inter-
pres, tantique mysterij magistra heliographicè impressa, & vi-
vidis expressa pigmentis, stabilis, indelenda, & firmiter affixa
permansit.

Quò autem dicta, & dicenda faciliùs trutinentur, è re fore arbitror regularis parhelij, & naturam, & fiendi modum brevi, sed paraphrasticè enucleare: Etymon ab helio desumitur, quod idem sonat Graijs, ac Latijs Sol: undè nomen partatem Solis declarat; nihil ergò aliud est parhelion, quām parjubari Sol, Sol apparenſ, alter Sol juxta genuinum Solem, geminatus jubar, aut reflexa in aëre, ut in speculo Solis imago: multoties non unicum, sed plura ſæpè conſpiciuntur parhelia, quæ ſi juxta Lunam apparenſ, aliam repræſentantia Lunam, non tam proprie parhelia, quām paraſelenam denominantur; Sol autem iteratus, ſivè legitimum parhelion taliter, ut plurimūm, viſitatur: toto nobis aspectabili hæmisphærio unifor- mi, ac tenui nube obvelato, Sol inter dilutos splendores ful- gens, ingenti corona, ſivè halone circundatus, intuentis oculis exhibetur, juxta dictum coronarium halonem altera duci- tur albelcentis circuli periphæria, quæ non niſi jubare altius ſupra horizontem elevato poterit adſpectari: in intersectioni- bus autem utriusque circuli ſplendens Solis adſpicitur imago, interim oppoſitæ ad jubarem sphæræ partes, iridis arcuatim diſpoſita repræſentant pigmenta.

Qua forma, & norma, qua phasi, & facie obſervari teſtantur Renatus Descartes, P. Gasendus, Honoratus Fabri, ho- norandus Tolſca, & alij complures: patet hinc parhelion ex radijs reflexis inter refractos formari: nam & corona, & ipsi appendiculus circulus, ex reflexione fiunt radiorum ſolariuim; concurrunt ergò, ut plurimūm ſaltem, ſi non neceſſe, pro hu- juſ phaſmatiſ compagine, & corona, & circulus ipſa major, & iridiſ colores, & reflexa Solis imago, in quarum rerum ultima conſtitutiva ſiſtit notio parheliij. Ordo ergò dicendi poſtulat, & jure exigit, coronæ, ſivè halonis reddere deſcriptiunculam: Circulus, nempè, lucidus, ſæpè ſuhalcans circa Solem, aut Lunam conſpicuus, quod quidem phaſma minutiffimis lym- phæ roridæ guttulis, nubem tenuem compaginantibus, efor- matur, in quibus ille nitidus color exoritur per duas refractio- nes abſque ulla reflexione, ut ad oculum quidem demonstrat

P. Vincentius Tosca in suo compendio mathematico. Similis halon conspectus fuit heic Mexici die 21. & etiam ultima Aprilis currentis anni, circa meridiem.

Oh! Quam lucida, atque mirifica fuerit illa corona, iriformis, & variegata, quæ virginæ lumina commostrabat fulgida circundata varietate. Oh! Perpulcrum, atque gemmatum gloriosæ imperatricis diadema, quod non tantum junonica pigmenta, nedum flagrantes Apollinis radij, sed ipsæ stellæ in ordine compaginarunt manentes. Alloquentem sibi Reginam Joanes enuntiabat Antistiti iride circundatam iri; & quamvis, sphæroidis figuræ ratione, halonem potius diceret, si meteorologiam novisset: attenta varietate colorum, sub anomala iridis singularis idæa sat veraciter dixit. Alma nusquam natura placidius ridere, atque jucundiùs sibi complacere videtur, quam dum inter imbrum lacrymas pluricolorem iridem decircinnat; sic Junonis arcum lepidè nuncupabat Ovidius: *Risum plorantis Olympi.*

Iridem in rorante nube depingi communior, est philosophantum consensus: nubes rorida ex innumeris guttis coalescit, singulæ autem guttulæ diaphanum globulum consti-
tuunt; cum autem graves sint, & lymphæ particulis, mutuo
juxta se positis, constent, fluidi lege labi, dilabi, relabi, &
proprio pondere deorsum ferri est necesse: cum interim, ab
aëreo vortice, vago agitentur impetu, in perenni motu ver-
santur: fit ergò istud phænomenon perpulcrum, ex inordina-
tis reflexionibus, & refractionibus in regione jubari opposita,
eò respectivo situ ita proportionato, ut Sol, centrum rori-
dæ nubis, & oculus intuentis in eadem ferè linea colocentur,
sensibili; nam axis iridis linea est directè ducta à centro nubis
ad Solis, usque superficiem: cum enim guttæ à Sole illumina-
tæ rotundæ sint, atque diaphanæ, in quacumque superficie-
culæ parte advenientes radios excipiant ipsos remittunt, seù
infringendo, seù reflectendo, secundum varios reflexionis, ac
refractionis gradus, variegatos, neque constantes exhibent co-
lores, qui emphatici à Philosophorum cætu denominantur.

Pro

Pro cuius rei clariori intelligentia varias inter utensilia, atque facilia experiri licebit analogias: aqua enim ore presso diflata, in rarum rore diducta, per aëra dispersa, ut fieri assolet à fullonibus, dum pannos rorida, ac tenui madefaciunt aspergine, variegatim se exhibet colorata: bullulæ saponaceæ, calamo inflatæ, quas ludibundi pueri eutropeliæ placentissimæ gratia, in satis amplas exsuflatione ampullas producunt, speciosis intermixtis exornantur coloribus: artificiales fontes salientes, quorum impetu prosilienter, atque rorantè erumpit aqua, pennata, & circinnata pigmenta, medijs radijs, oculis offerunt, & plura istis similia, quæ iridem in guttis, à jubare lustratis, delineari, manifestè convincunt.

Præcipui, qui in iride obſervantur colores, ſunt puliceus, croceus, aut rubeus, qui in extima, & convexa ejus ſuperficie adſpectantur; inde flavus, aureus, ſive arantius: ſubinde viridis, ſive ſmaragdinus; ultimo violaceus, cyaneus, cæruleus, lazulinus, ſive ſaphyrinus, qui in concava, & excavata ſuperficie conſpiciuntur, ex quorum mutua intermixtione, terminatione, transitu, traſmutatione, combinatione, diſgregatio- ne, majori, aut minori guttularum aggerie, facularum Solis vi- vidi- tate, cursus progreſſu, vario atmosphæræ ſtatu, unà cum verſatili efluviorum concurſu, adhuc plurimi aijj, fugaces li- cēt, ſuborijuent colores; præfata autem pigmenta maximè in iride obſervantur primaria: in ſecundaria verò, quæ & remo- tior, & altior asſolet apparere, dilutiōra ſunt, & inversa: ſic in prysmate vitreo, variè oculis admoto: ſecundūm varias angu- lorū incidentias, flexuras, refractions, & reflexiones, con- vergentias, & divergentias iſtud meteoron propriissimè emu- latur, & mille trahit varios adverſo Sole colores.

Tranſeuntem ſalte m̄ pluviam indicat iris, dum jubaris penicillis afabré, & curioſe depingitur: ſic cecinit Poëta:

*Emicuit reſerata dies, Cœlumque reſolvit
Arcus, & in altos abierunt nubila montes.*

Nuntiat quoque, ex divino decreto, nusquam iterum mundum generali ruiturum cataclysmo, ipso dicente Domino ad Noemum geneseos 9. *Arcum meum ponam in nubibus Cœli, ut sit signum fæderis inter me, & terram, & cum nubibus obduxero Cœlum apparebit arcus meus, & memorabor fæderis mei, quod pepigi vobiscum, & cum omni anima vivente, & non erunt ultro aquæ diluvij ad delendam universam carnem.*

Divina eformatum ope fuisse iridem illam, in cuius area apparuit Sacratissima Imago Guadalupana, nemo usque inficias ibit, cujas decircinnata pigmenta, non tam è Phœbeis radijs, quam ex ore Altissimi prodire.

Quod quidem spectabile signum prænuntiatum contemplor Ecclesiastici, cap. 49. ubi dicitur: *Vide arcum, & benedic ei, qui fecit illum, speciosus est nimis in décoré suo, gyrans Cœlum in circuitu gloriæ suæ, manus excelsi aperuerunt illum.* Commodioris autem expeditionis, ergo, ut omnis vitetur amphibologiæ paralogismus, neque anceps relinquatur alta mente reposum judicium, meteora cum Philosophis dividere licet in Physica, & hyperphysica: Physica, quæ naturæ ordine veniunt; hyperphysica, vel supra, vel extra ipsius naturæ metas, quo pacto in miraculosa, atque præstigatoria rufsum subdividuntur.

Naturalia inter, & miraculosa sèpè aliqualis animadvertisit similitudo; nam Author mundi cosmicus, etiam in supræmis, ordinem à se creatæ conservare solet naturæ; sic columnæ illa ignita, quæ viatores noctu illuminabat Israëliticos; nubis illa, quæ perdiu ipsos tegebatur, naturalibus nubibus, & ignis fatui naturali pyramidi, minimè erant absimiles. Naturales equidem ignes fatuos, huc illuc vagantes, Gasparus Theophylus Bierlingius affert, qui viatores modò antecedunt, modò sequuntur, accedentes fugiunt, insequuntur fugientes.

Sic Fromondus meteororum, lib. 2. Similes fatuas faces, ternario numero, quendam infuscatas fuisse viatorem toto itinere, peragrandem è Viseto in Haccuriam, commemorat: Nam

mam volantem à Montanario observatam, explicuit, & thesi-
bus mathematicis illustravit Dominicus Guglielmini in Epy-
tropeja. Heic Mexici duæ flammulæ volaticæ nuper conspe-
ctæ fuere, quarum secunda, die veneris Sancto currentis an-
ni, inter nonam, & decimam horam nocturnam, statim, ac no-
stram aream illuminavit, in plures globulos subdivisa, momen-
to evanuit.

Meteora in solidis lucida, in terrenis ætheria, passim
conspici posse, vel ipse arcus manifestat cœlestis; dum enim
ille nitido suo lumine flagrat, atque coruscat, nemora, sylvas,
arbores, muros, turres, & pavimenta, arcuatis quoque, dilu-
tioribus licet, tingit pigmentis; ipse dum micat: *Purpureo-*
que rubens surgit jubar aureus ostro, arenas aureas, flaves-
centes montes, rupes rubentes, oculis intuentibus exhibit;
combusta Luna argentatam terram reddit conspectui. Men-
tzellius decade 2. miscellaneorum N.C. anno 6. observatione
134. mentionem facit iridis mense Septembri, hora octava
matutina, in prato quodam rore madido conspectæ, cuius fi-
gura erat hyperbolica, & apex hominis staturam tres circiter
pedes excedebat, cuius occasione celeber Mathematicus Ja-
cobus Bernoulli, regulis opticis, dyoptricis, catoptricis innixus
ad severavit, secundum varios gradus altitudinis Solis illumi-
nantis nebulam roridam supra terræ planitiem iridem esforma-
ri de facili posse, cujuscumque tandem figuræ; hyperbolicam,
verbi causa, parabolicam, ellypticam, circularem.

Extera quid quærimus ultra? Jovis sunt omnia plena.
In singulorum hominum oculis toto die, dum luminis radios
excipiunt, iridem, halonem, parhelion observare est in prom-
ptu: Circulus enim in cornea major, secundariam iridem re-
præsentat, minor, atque contractior, & hoc potitur nomine
inter anatomico-physicos, & vividioribus, primariæ respon-
dentibus, insignitur pigmentis: sphæroides uveæ figura halo-
nem exactissimum exhibet; processus ciliares, striatim cir-
cunducti, circulum obducentem coronam; pupilla, in opacio-
ri colocata loculamento objectorum icunculas, speculi instar,

exprimens, & faciem ad ipsam intuentis pupulæ specimine referens, exquisitum apta est esformare parhelion.

Namque in dyaphano corpore, subiecta opacitate objecti, delineari iconismus, vel aqua jam dudum communstrabat clarissima, & in Narcisi fonte, & in æquore Polyphei, sic indecoram vultus de formitatem excusabat Monoculus.

*Non sum adeo infor mis, nuper me in litore vidi,
Et certè valdè placuit miki mea forma videnti.*

Sic se ipsum videns, simul atque deperiens, venustus Juvenis introducitur quaetulus.

*Quod habeo id cupio, quod cupio id habeo vicissim;
Careo quo potior, inopem me copia fecit.*

Quisque in stagnis videt, & omnibus amnibus, totum hæmiphærium introspici, sed & in corpore aëreo, majoris multò transparentiæ participe, similis nonnunquam patescit specularis reflexio.

Sic ipse Princeps stagirita, laudato meteorologicorum, lib. 3. posteritati tradidit, cuidam obtusa acie videnti frequenter contigisse, ut dum ambularet sui simulacrum, adversa fronte se præcedere cerneret; & quamvis viri nomen heic loci Aristoteles prodere supersedeat Alexander Aphrodisæus, & Olympiodorus, Antipheronta Oreitem fuisse conjectantur, quod nomen ipsam affectionem denuntiat.

Similis eventus rationem Aristoteles redditurus, lineis ita scribit sequentibus: *Hoc autem illi contingebat, quoniam visio in ipsum reflectebatur, nam præ languore adè imbecilla, tenuisque modis omnibus erat, ut & propinquus aër speculi vicem illi, perindè, ut qui remotus, densusque esset, præstaret, & ab ipso pervinci nequiret.*

Seneca lib. 1. naturalium quæstionum, Aristotelicam istam declarationem amplexans, ita inquit: *Ab omni levitate*

te acies radios suos replicat; nihil autem levius aqua, &
aëre: ergo etiam ab aëre spissò visus noster in nos reddit;
ubi vero hebes, & infirma est acies quolibet aëris iactu de-
ficit; quidam hoc genere valetudinis laborant, ut ipsi sibi
videantur occurrere, vel ubique imaginem suam cernant;
longè autem magis visum nostrum nobis remittit aër, qui
crassior est, & pervinci non potest, sed radios luminis mora-
tur, & eò undè exierunt reflextit.

Albertus quoque censet effigies corporum naturæ vi-
effingi posse in aëre humecto, quod confirmat Vitellio, lib.
10. thesi 61. adducto exemplo cuiusdam sibi familiaris, qui
cum quadam nocte, post multas præcedentium vigilias pallu-
di adequitaret vidi in aëre illo vaporulento equitem, qui cum
ipso, tanquam ad nutum compositus, ambularet, aut sisteret,
evanuit autem statim, ac in aërem venit puriorem. Sic Car-
danus, lib. 18. de subtilitate in Islandia Insula ultrà Britannos,
& juxta Norwegiam, & alicubi, similia spectra viatores, atque
Colonos ludificare tradit, refertque ad spiritus hebetudinem,
& aëris spissitatem.

Sed naturalibus, & inferioribus, pro nunc in medio
relictis meteorologicis impressionibus, perpulcrum, & mira-
culis plenum, nostro in solo apparentem, veluti per partes con-
siderativa distributione divisum adeamus iconismum, prout
in pallio stramineo pitensi, nunc usque nostra faustissima sor-
te conspicitur, ad vivum mulierem exprimens Apocalypticam,
sole indutam; quod indumenti genus radijs duodecim
supra centum delineatum accuratè intuenti decernitur, quo
numero candor puritatis ostenditur; psalmus enim 112. lau-
datrix Domini ex candore, & ore puerorum expedit, &
commendat, sic præ omnibus speciosa facies conspicua, cuius
intuitu forent pallida Pallas, evanida Venus, jejuna Juno, vix
primulam refert adolescentiam.

Quadragesima sex stellaria signa effigiem in pallio exor-
bitant coelesti, qui numerus ædificationem mystici significat
templi; quadragesimus quidem dies terminus est omnis pu-
tifici-

tificationis, ut perlegere est in lævitico, & omnia geneseos producta sex dierum opere fuere consumata: undè illæ stellulae denotant, nostrum Americanum Regnum, sub tegmine illius pallij cœrulei, ab omni idolatriæ nævo, ab omni dæmonis obsessione quadragessimo facularum numero repurgatum, & sexalij numeris, totidem asteriscis clarè signatis, mirabiliter reformatum; syderum autem characteristicis signaturis dies exprimi posse, vel ipsa astralis docet natura, stellæ quidem totidem Soles sunt, apud peritiores Astrohomos; nulla lumina ab jubare mutuantes; & quamvis frequenter nox stellaribus stigmatis denotetur, nil nostræ detrahit significationi, namque in primo geneseos limine legitur: *Factus est die, & nocte dies unus*, & sic de cæteris.

Anticus amictus partim albus, partim adspectatur purpureus, ut una cum immaculato candore amor erga nos flagrans conspiceretur, neque taliter fecit omni nationi: flagrantem nitorem, præter amoris ignescensem flammat, summam majestatem ostendere, Palam facit purpura Regia, & jam dum monstrabat sacrum illud, admiratione plenum, effatum, plenariam Verbi potestatem enuntians: *Quis est ille, qui venit de Edon tinctis vestibus de bozrâ.*

Ideo caput fulgida, aurea, radiante opportum corona, ut se exhibeat providam, atque benignam occidui hujus gubernatricem coronatam de vertice Amâna, fidem, & veritatem significante, humanis minimè indigam corollis, dyadematæ coelifero circumcinctam, quo & inter Garamanthas, & Indos proferat imperium. Eburneam collo turrim concedit aspectandam, cui mysteriose appensa forma Sacra Crucis venerando fulget amictu, ut columnam habeamus propugnaculi, illo stemmate notam: namque hoc sigillo insignia Regis vexilla prodeunt; fides enim hoc signo exultat, in hoc signo vincit, sub isto signo salutat.

Juxta artuum inferiorem regionem, supra effatum amictum, octavi numeri caracter vulgaris, atque clarus conspicitur, octo, ni fallor, beatitudines viales designans, quarum

ultimo complemēto coelestis Regni placida possēssio promittitur. Signum, & aligerum cœli, cervice reflexa, suppeditat vultum, sēu contemplatur adorans, vel Angelum designans hujus Civitatis custodem, vel potius totius Regni Tūtelarem, secundūm ipsius Deiparæ solatijs nostrūm, plena verba, Templum sibi dicandum assiduum istius Orbis asylum esse futurum.

Cui quoque Luna cothurnus pulcra subest pedibus, vel utique ancilla ministrat, sēu potius paraselenon falcatum, messoriam falcem sua semicirculari excavata referens forma, ut tali falce, inter tot flagrantes gemmas, uberem queamus decerpere frugem; flores enim ejus fructus honoris, & honestatis: optimiferis equidem floribus, ære, & auro pretiosior, spargitur amictus, vel quia amore languens floribus fulcita stipatur, vel in memoriam sacræ metamorphoseos florū in penicillum. Si rem omnibus notam pauculis verbis repetam vestram facile veniam concedatis exopto gravissimi A. A. quoniam ē notioribus thæorematā ducuntur luculentiora: his contempto, & ne vix credito, humillimi legatoris nuntio, tertio in conspectu Divæ Matris, ab ipsa expedit signum in veritatis testimonium portandum, quod idem olim Discipuli à Domino exposcebant dicentes: *Magister volumus à te signum videre;* quod fidissimus flammantis gloriæ Pyrausta, pro impensè necessaria, & jam dudum imperata, efflagitabat attestatione, secundo quidem, & fælici eventu, namque ipsi jussi misericordiæ, atque pietatis Mater, fragrantes gemmas ē sterili decerpere solo, vernantes flores ē gelida metere terra: anxius accurrit quærens, quos minimè inveniendos putabat fasciculos:

*Frigida cedit hyems, gelidoque ex stipite germen
Pullulat, & cedunt jam ibi nata nothi,
Et flos de niveis, canisque pratis obortus,
Effecit hyemem veris habere notas,*

*Sol venit, & fugit jam suo bruma calore;
Et fluunt de cano jam novæ gemme situ.*

Cumque agminatim reperiisset rore recenti madidos flosculos, magna penu manipulos adsportans, matutinæ reddit Aurora, quos supra pallium crassum stramineum, manibus eadem fulgentibus, stratiformiter ordinatim componens, accuratè obvolutos, alijs antea minimè conspiciendos, Præsuli festinanter tradere jubet; advolat, properat, rapido pede carpit iter, affert, effert, offert, & palliolo coram strenuo Principe, unâ cum suo Comitio evoluto, ac expanso. Signum magnum apparuit in Solo, quod olim apparuerat in Cœlo: admirabundæ ecstasieos fulmine tacti, obstuvere omnes, intentique ora tenebant; namque inibi inclaruit: *Aurora consurgens pulchra ut Luna, electa ut Sol, terribilis ut castrorum acies ordinata;* paululum inde post viribus recollectis, vitali, quæ moram neccebat, purpura successim gliscente, artubusque succo affluo, denuò reviviscentibus, exhilarante gaudio perfussi, in genuflexionis, ac postrationis cultum fervidissimè adacti, se totos gloriosæ Imperatrici veraciter devovent.

O jucunda dies alaci dignissima plausu!

O secunda dies albo designanda lapillo!

Tabulam picturæ requirunt, & laminæ aureæ, argenteæ, vel saltem electricæ loco, sericeæ sindonis, aut adstrictioris carbasi argilla, holo, minio, cerusa, gleba cretensi, aut cinnabaria complanati rubrica, paludamentum illud pauperculum, è crassioribus maguejensis paleæ filaminibus decussatim contextum, agrum floridum vernantium gemmarum, & campum optimum pigmentarium inveniunt, ut, vel cuique de trivio, decernere liceat, opus infinitis superans parasangis mateiam non humani penicilli, sed cœlestis impressionis fore productum: lumina illa superna, faces firmamenti facile superantia, quæ

quæ in fulgidissimæ Iconis abierte colores, paludamento illi reticulari, splendenti vernice obducto, appellantia radiosæ li- neamenta affulserunt, ut idæam referrent Prothotypi, non ali- tèr, ac speculum objecti ex adverso locati reflectit adamussim iconismum, in qua encheyresi constitutiva sistit, in textu sta- gyritico expressa, notio Parhelij: undè sit, vel sponte pro- fluens Theorema: Sacratissima Almæ Deigenitricis Imago Guadalupana in Mexici suburbis mirificè apparens, & mira- bilius impressa rudi paludamento stramineo, nostra beatiori sorte in templo sibi dicato indemnus, & immota persistens Parhelion perfectissimum, & miraculis plenum exhibetur So- lis Apocalypticæ, sive Mariani signi in Insula Patmos Aquili- na extaticæ mentis acie Divo Joanni conspicui.

Forsan quis regerere audebit heic æquabilem lævo- rem specularem, quem tantopere in Parhelio inculcat Philo- sophus, manifestè desiderari; reticularis quidem textura, præ- fertim lacera, squallida, arida, aspera, scabra, & strigosa, nihil cum terso, ac perpolito plano gerit similitudinis: ut autem iste complanetur scopulus, præter imparem naturalis cum miraculo effectu rationem, analogia, ex natura ipsa de prom- pta, totam rem ad oculum explicabo.

Opticam quicunque, vel summis labris, degustarit doctrinam illicè norit opticum penicillum, ex radijs coalescen- tem luminosiss per lineam rectam ductis, quantumvis intra pu- pillam aqueo liquamine refringatur ad perpendiculum, & in lente crystallina convergentiam affectet, quo usque tranato vi- treo in centro oculi ordinatim aptetur pro idolo, & iconismo compingendo in retè amphyblestroide, quod tunicam reti- nam appellant, objecti delineare iconismum, quamvis illa tu- nica reticularis contextus sit minimè dyaphanus, sed muci- dus, & stamineus, extremitatibus chordæ lineæ, aut goffipi- næ, pro bellicis tormentis accendendis, aut strophyoli, pro muniendis phialis, minimè absimilis; nam licet illius filaminea textura lævore nitido, ac plano perpolito sua compagine ca- reat, limpha tamen humecta, innanes adimplente porositates,

æqua-

æquabile planisphærium construitur, objecti lineamentis compingendis, imprimendis, & sensorio exprimendis idoneum: sic flosculi Mariani recentiori madore perfusi, aurore rore nitidi, albumineo crystallinum reti indicō gluten obductum conciliarunt asphalto, cobalto, smalto lœvigatorius, ac tersius.

Cyaneum pallio colore, zaphyreum cœlum hilari obsequio exhibuit, & impressit; purpureum, ipse cœlicus arcus purpura muricea venustus; candidum, in Cœlis oriens lumen indeficiens; stellas fulgentissimas; virginei signi gratissima constellatio; flores amictus, virga exurgens de radice Jesè; & flos de radice ejus ascendens; eorum immarcescentiam, & polyncturam, falciculus myrræ dilectus, commorans mysticè inter ubera; radios, justitiæ Sol, Mariani Parhelij Halon, Circulus, & Corona; Luna ipsi se exhibuit pro pavimento. En Parhelion omni possibili perfectione perfectius, peripatetico solari reflexivo conspectui omnimodè respondens; aëre paludososo in primis conspicuum, indè laxo, & aëri pervio, reticulari plexu lineatum, spatiso, & speciosa circumcinctum Corona, iridis decoratum pigmentis, omnium tandem meteororum complacentium combinatione pulchra insignitum, insimul stellatum, radiatum, gemmatum, cunctis Cœli armonicis numeris absolutum.

Quid enim aliud exhibit Parhelion, nisi Solis imaginem in æquabili speculo? Audire in hanc rem libeat D. Thomam Opuscūl. 8. ita præfantein: Convenienter dicitur *Maria illuminata in se, & illuminatrix in alios quantum ad totum mundum, ideo assimilatur Soli, & Lunæ;* quibus adiungere opportunum duco, quæ Ricardus à S. Laurentio, lib. I. cap. 3. dedit scriptis: *MARIA tot habet in se luminaria, quot virtutes; ideo postquam dicta est pulchra ut Luna, dicitur electa ut Sol; quia sicut Sol radijs suæ claritatis illuminat mundum, sic ipsa suis virtutibus, & exemplis populum irradiat Christianum, ut dicitur Ecclesiastes 24. Illuminabo omnes sperantes in Domino.*

Cum autem fulgidissimi Mariani Solis adspectabilissima

ma imago non ultramarinis pigmentis, non Romanis penicillis, non tyrio ostro, non Assiae murice, non Astris conchilijs, non indicis tincturis, non Europæ ope, sed cœlesti pura, mera, & vera impressione nobis fuerit concessa, quo alio potiori ritu indesinenter, continenter, & firmiter inibi perennetur, nisi facie ad faciem ipsam intueatur perpetim iconem, jubar supremi Empyrei, in quo universum luminum creatorum thesaurum summus Author cumulavit collectim; intuitiva quidem præsentia adspectabilis formæ ad fontem, ad speculum, ad nubem ex dyaphano opacam, ad planumè corpus tersum, ac lœvigatum, promptè, & fideliter iconismum depingit.

Nusquam, amabo, à nostra discedat mente Mariani parhelij benesuada præsentia, si enim illius speciosi arcus decircinnati perennia continenter lumina accipiat noster Doctoralis congressus, iris veluti secundaria, placidis facultatum variegata pigmentis, amplius in dies micans effulgebit, & amplius: sub hoc empyreo jubare candidiora erunt nobis sapientiae lumina; scientiarum demonstrabiores epycrides; artium regulæ directiores; disputationum illustriora certamina; Professorum clariora dogmata; regentum tutissima gubernacula.

Si aciem ad Guadalupanum jubar inconniventi palpebra dirigamus accensos vividiores quàm furtiva facula Promethei flammigeros lustrabimus radios, ut de nostrorum ignescientia oculorum aptius intelligenda veniat illa Platonis in Timæo sententia, hoc explicata more: *Ignis certè illius, qui non urit quidem, sed illuminando suaviter diem invehit participes fecerunt oculorum Orbes Dij; intimum siquidem nostri corporis ignem, bujuscè ignis germanum, syncrenumque, per oculos emanare voluerunt.*

Nostro arcuato, coronato, stellato Parhelio sine intermissione micante placida omnia nobis observabuntur meteora, conticebunt, aut effectu frustrabuntur adversa, namque ipsi obedient demissim, & adamussim. Fax, trabs, lumen hians volans, vagas sydera, Capræ saltantes, & Stella cadens, & lancea, & ignis lambens, & fatuus, draco, pyramis ignea, fratres

Tin-

Tindaridæ, & Helena, & tonitru cum fulgere fulmen. Oceanus euro zephyreo affluens, & effluens motu, secundo transfretatur eventu: Eoli vortice densantur opportuno tempore nubes, funduntur nebulæ, liquefcunt pluviae, moderatim nives concrescunt, ethesiæ nos hilariter recreant: ros nostros flosculos amoenioribus induit pigmentis; pruina, tardius accedens, fructus reddit durabiliores; aura serotina delasatas reficit vires, atque, dum tempus exigit, madidis nothus evolatalis.

Fontes Tepejacacensi solo soteriani persistunt eupotilla pauperculorum medella; nec mirum si inibi apparuit suavitatis scaturigo, Joanne Bernardino primitus in se auram persentiente salutis; indè, aliquot annis elapsis, aëris epydemicam pluries retundebat malignitatem.

Nymbi confluentes, atque Cœli disruptæ cataractæ anno 1629. iridis Guadalupanæ primo adspectu exsuccæ, exsiccæ, absumptæ, dirutæ, terminatæ: aquæ multæ non potuerunt extinguere charitatem.

Vulcani ignivomi montes, conquiescunt; terræ sedantur motus enormes; subterranei fragores nostra in urbe nusquam audiuntur; densati saxe grandines, eminus dejiciuntur; enephias impetu ruens suspenditur; Typhon gyros modicat; Præster subitaneus à suo boatu desciscit; fulmina exulant.

Meteora præstigiosa avertuntur. Dracones igniti, serpentes pyroentici dente canino, & unguibus leoninis, nos arrodere, & dilaniare satagentes, quorum multis incursibus militia est vita hominis super terram, abeunt hoc scuto rejecti, quoniam mille clypei pendent ex armatura corporis sui: nihil absque isto jubare fulget, extinctæque jacent, & sine luce faces; niveo stat ignis in ore purpureus, & ejus oculi, igne micantes syderibus similes. Isto cœlifero signo nostrum hæmisphœrium regente, nobis impunè visuntur in cœlo Cometæ.

*Egregium esset gyro concludere parvo,
Quod longo in campo grandis acervus esset.*

¶) O. S. C. S. M. E. C. A. R. (¶)